

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Felkötés szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 15. szám.

Hétfő, január 20.

A harmadik egyetem.

— Uj főiskolák. — január 20.

Szeged városa szombaton, mint már távirataink között jeleztük, nagy küldöttséggel tisztelt a kormány tagjainál, nevezetesen a kultuszminiszternél és a miniszterelnöknél a harmadik egyetemért.

A kérdés nemcsak azért érdemes a figyelemre, mert itt a Délvidéken fölállítandó egyetem Torontálvármegyét is közelről érdekli, de azokért a nyilatkozatokért is, a melyeket a miniszterek tettek, mert ezekből bizonyos képet nyerünk a kormány közoktatási programjáról.

A kultuszminiszter kijelentette, hogy különös feladatának tekintti a főiskolák szaporítását. Szándékosan használta ezt a kifejezést: a főiskolák szaporítása, a szokásos „harmadik egyetem” helyett, mert ő nem egy, hanem több egyetem fölállítását tartja szükségesnek.

Ez a kijelentés mindenesetre örvendetes, mert közoktatásügyünk mai helyzetében mulhatlan szükség van felsőbb oktatásunk minél szélesebb decentralizációjára.

A decentralizáció új életet fog vinni az ország egyes vidékeire s megállítja az ország fővárosának fölszívó hatását, amely ma már csak károsan hat, mert elvonja az erőt az ország többi részéből s így meggyengíti azokat s ezzel együtt gyengíti az országot.

Csak helyeselni lehet tehát azt a törekvést, amely belátja, hogy az ugynevezett „vidékre” nagyobb súlyt kell helyezni s nemcsak mindent a fővárosba kell koncentrálni, hanem szét kell vinni az államélet erőforrásait az ország minden részébe.

E források közé tartoznak felsőbb

oktatási intézeteink, amelyek alkalmasak arra, hogy az ország különböző részeibe életet öntsenek s az ott ma vékonyan csörgedező szellemi életet erősítsék s ezzel együtt erősítsék az egész országot.

Hogy Szegedre figyelemmel kell lenni az új főiskolák létesítésénél, az vitán fölüli áll. Mindenki készséggel aláírja a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy a kormány az új főiskolák elhelyezésénél Szegedre, mint legnagyobb magyar emporiumra minden körülmények közt első sorban tekint. Az a meggyőződés vezeti a kormányt, hogy ezt az emporiumot egyúttal kulturális központtá is kell tenni. Tanügyi szempontok azt teszik kívánatosná, hogy több főiskolát létesítsünk, ne csak egyetemet, hanem műszaki főiskolát, ezeket kell megosztanunk annak a szempontnak követelése mellett, hogy ezek a főiskolák egyúttal nemzeti szempontból is központok legyenek és kisugárzó otthonaik a magyar kultúrájának.

Kívánatos volna, hogy ezt a kijelentést mielőbb kövesse a terv megvalósítása, mert az országnak ma meglehetősen pangó szellemi életét nagy erővel ruházná föl.

Kulturstély Törökbecsén.

— Saját tudósítónktól. — január 20.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, amely az utóbbi időben egyre nagyobb keretekben s egyre nagyobb arányokban folytatja nemes munkásságát, az ideán szélesebb körben kiterjesztette tevékenységét az egész vármegyében, hogy a magyar nemzeti közművelődést a vármegye minden vidékén istápolja, előbbre vigye s a vármegye lakosságát bevonja eszmekörébe s munkásainak sorába.

A vármegye összes járásaiban megfelelő helyeken már november óta folynak magyar nyelvi ismétlő-tanfolyamok a legszebb eredményrel, azonkívül öt helyen rendszeres népszerű ismeretterjesztő előadásokat tartat, most pedig megkezdte a vármegye nagyobb községeibe tervezett kulturstélyeit.

E kulturstélyekkel az egyesület a magyar irodalom, művészet és tudomány népszerűsítését, az azok iránt való érdeklődés fokozását, a szunyadó kulturális munkásság felélesztését célozza, s egyben a vármegyében elszigetelten élő magyarságot erősíteni igyekszik.

A kulturstélyekkel ebbeli munkásságának szines kerete vonzóvá és népszerűvé teszi a kulturális tevékenységet s egy tarka estély azokat is becsalogatja a magyar nemzeti szellem körébe, akik egyébként kívül maradtának.

Hogy a kulturstélyek eltalálta ebben a helyes irányt, annak fényes tanubizonyosága az első kulturstélye a vármegyében, amelyet szombaton tartott meg Törökbecsén.

Az estély odavonzotta a magyar kultúra oltárához nemcsak a közönségbelieket, hanem a környék jó részét is s mondhatni, nagy számban összegyűjtötte szerb ajku polgártársainkat, akik szeretettel, barátsággal egyesültek a kultúrában a magyarsággal. Láthatták ők ez alkalommal azt, mint ahogy a kulturstélyek nagyérdemű lelkes igazgatója, dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző a törökbecsei estélyt bevezető szavaiban kifejtette, hogy a magyarság nem akar többé elválni semmit, hanem csak adni akar s megosztani akarja azt, amit szellemi életéből nyújthat.

Örömmel nézhette mindenki azt a nagyszámú szököző közönséget, amely nyelvkülönbség nélkül megértette a kulturstélyek törekvését s lelkes együttérzésével megkönnyítette az egyesület munkásságát, amely valóban a legteljesebb elismerést illeti.

A „TORONTÁL” tárcája.

A régi és a modern költészet.

— Részlet Knyaskó Lajosnak a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület január 18-iki törökbecsei kulturstélyén Csokonairól tartott előadásából. —

Özönit megilletődéssel hajlok meg nem mindennapi elszántságuk és jóakaratauk előtt, hogy ebben a szédületesen forrongó, izgatott, ideges kavardásban — amit mi modern életnek nevezünk — érdeklődni tudnak és óhajtanak egy réges-régen elföldelt nagy magyar poéta emlékezetére iránt.

Valóban tiszteletre méltó hátersága és elfogulatlansága az lelktünknek, ha szemébe merünk nézni korunk irodalmi és művészi zavaros jeleszavainak; szertelenséget, rendkívüliséget hajhászó vágyakozásainak, a természetesség és igazság örve alatt perversitásra hajló, megtevelyedett izlésének. Ha vissza merjük kívánni az élet, a művészet, a költészet tisztább és remesebb örömeit, ha a bódító, rézkompitáló ital élvezése után lelktünk a hegyi forrás üdítő csöppjei után vágyakozzunk.

Mert, tisztelettel legyen mondva, torkig eltehetünk már a művészet és irodalom átlagának mindent kigúnyoló, lekicsinylő cinizmusával: léha és szivtelen szarkazmusával, hazug és erőlködő új formáival, paradoxonokból élőködő szellemes-

ségeivel s mondjuk ki nyíltan, az irodalom egy részének tisztán csak az erotikus hajlamok, szenvedélyek felkeltésére spekuláló, bomlasztó mérgeivel. Azonban ne méltóztatassunk egymást félreérteni. Ezekből az éfemer jelentőségű tünetekből, az izlés dekadenciájából, az irodalom és művészet végső lerombolására következtetni mind a mellett tulzás lenne.

A mámor vége a kijázanodás; a megtevelyedés vezet a helyes ösvényre. Az iszapos aradat lehiggad s a megtisztult hullámokból diadalmasan emelkedik a legtökéletesebb jó és szép, az igazság. Csak ki kell várni az idejét.

Különbben is a művészet és irodalom végtelen birodalmában egyaránt jogosult a szép és a rút; az erény és a bűn, a lélek nemes és nemtelen szenvedélye, az eszmény és visszataszító. A művészi nézőponttól és a beállítástól függ, hogy mindez valóságos széppé formálódjon s lelki életünk összhangját se meg ne zavarja, se meg ne rongálja.

De hiszen éppen azzal a nézőponttal és beállítással nem lehetünk kibékülve manapság.

Hogy jellemző példát gereblyézzek ki az asztagból, ime. Egy valósággal előtelt újságunkban olvastam ezt a csinos kis történetet. (Notandum bene, az újságokat nem a kiforratlan izlésű és itélkezésszerű embereknek írják. Ki fehet arról, hogy a legmohóbban épen az ilyenek százezrei olvassák!) Nos tehát: egy haldokló magához kéri igaznak ösmert barátját, hogy egy utolsó

kézzsoritással búcsút vegyen tőle s legyen, aki önzetlenül megoltalmazza támasz nélkül maradó ifju és szép özvegyét s kapzsi rokontól s egyéb bajoktól. A jó barát hűségesen meg is jelenik; megösméri a támogatásra szoruló bájos asszonykát és az első puma kézzsoritásban, tekintetük delejes összevillanásában már készen van a feltevéssel s hamarosan bekövetkező tragédia, akarom mondani cochoéria expositója. A befejezés teljesen következetes, rafináltan hatásos és érzékcsiklandozó. Mert egy-két nap múltán, a haldokló férj utolsó börgése egybeolvad az egymásra talált szerelmesek csókjainak mámoros zenéjével s a győzelmes az örök, a tiszta szerelmet nem tartóztatja fel diadalmas utjában sem a halál, sem a kegyelet, sem a lelkiismeret, sem más ilyenfajta nevetséges érzélgés.

Isten mént! A világot sem akarok általanosítani, de sajnós és nem tagadható, hogy ez a tiszteletreméltó művészi irányzat elég szembeeszkő tért és közönséget bódított a mi irodalmunkban is. Nagy a hajlandóság és fogékonyság az ilyesmik iránt, mert istennek hála, a gyomruk jól emészt.

Am ne legyünk jobbak, mint a minők valójában vagyunk. De nem érzik-e szükségességét a tisztább és egészségesebb levegőnek? Nem lenne tanácsos, ha zaklatott életünk phenő óráinak valamelyikén, bátor kézzel levonnók könyves polcunkról a diszkótéssel megtisztalt klasszikusok valamelyikét, hogy özönit szeretettel s komolyabb

„Rózsa-szálloda”

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a „Rózsa”-szállodát, annak éttermével és kávéházával együtt olyó hó 15-én átveszem. Ezen a téren szerzett eddigi bő tapasztalataim és kiterjedt szakismereteim folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönségnek úgy a szállodai kényelem, mint éttermem konyhája és a modern kor igényeinek megfelelően berendezett kávéházzammal, italok, kiszolgálás és szórakozás tekintetében a lehető legjobbat és legtökéletesebbet nyújthatom s így tisztelettel kérem, hogy a nagyérdemű közönség üzletemmel szemben mindenkor jóindulattal legyen és engem vállalkozásomban hathatósan támogasson.

Amidőn értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy éttermemben havi abonnenseket elfogadok, vagyok kiváló tisztelettel

NEUMANN FERENC.

Most pedig átadjuk a szót tudósítónknak, aki a következőkben számol be az első vidéki kulturesztélyről:

Törökbecse és környékének lakossága már napok óta élénk érdeklődéssel várta a Torontál-vármegyei magyar közművelődési egyesület rendezte kultur-estélyt, amely szombaton este folyt le a törökbecsei „Törökcsászár”, most utóbb rosszul elnevezett „Royal”-szálló nagytermében, illetve összes helyiségeiben.

Az estélyre Nagybecskerekéről is sokan mentek ki, élükön az egyesület alelnökével, a minden nemesért és szépért lelkesen buzgólkodó Jankó Ágoston alispánnal. Vele együtt mentek dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, az egyesület igazgatója, Somfai János titkár és neje, Knyaskó Lajos igazgatósági tag, továbbá Bánlaky András, Tasnády Endre árvaszéki főnökök, Demkó István m. aljegyző, Jakab Dávid felső kereskedelmi iskolai tanár és Erdőgh Virgil közig. fog. gyakornok.

A vendégeket a pályaudvaron Csávossy Ignác főszolgabíró és Pataj Béla kir. aljásbíróval élén a rendezőség fogadta, majd a községbe érve, Csávossy főbíró látta vendégtől őket vendégszerető házában, ahol a főbíró szeretetreméltó, bájos neje, akinek különben is sok része van az estély sikerében, mint háziasszony kedves szíveséggel látta őket.

Az estélyre már nyolc óra előtt gyülekezni kezdett a község s mire a műsor kezdetét vette, szorongásig megtelt a szálló tágas terme, úgy, hogy a község egy része a szomszéd szobákba szorult. Igen örvendetes jelenség volt, hogy a község sorában nagy számmal képviselve voltak szerb polgártársaink, bájos hölgyeik, úgy mint a férfiak.

A becskerek-i vendégeken kívül ott láttuk az estélyen: dr. Csávossy Ignác járási főszolgabírót, Istvánffy István kir. közjegyzőt, dr. Weliacha Károly tb. főszolgabírót, Pataj Béla kir. aljásbírót, Szilágyi Zsigmond főmérnököt, Rankovics Szvetozár arcai jegyzőt, dr. Pivniczky János, dr. Davidovics Bogdán, dr. Mittelmann Nándor ügyvédek, Szamek Gusztávot, dr. Behányi Jenőt, Luxeder Györgyöt, Barcsay Márton postafőnököt, Schwarz Anrél bírósági jegyzőt, Rankovics Istvánt, Halmos Lajos igazgatótanítót, László B. Jenő szerkesztőt, Richter Rugót és még sokakat a község és környékének értelmisége közül.

Az estélyt dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, az egyesület igazgatója nyitotta meg, lelkes és poetikus szavakkal üdvözölve az összegyűlt nagyszámú községet, amely a kultúra iránti érdeklődését olyan inpozans megjelenéssel tanúsította. Meleg szavakkal köszöntötte szerb ajku honfitársainkat, akik itt találkoznak össze a magyarsággal a kultúra tiszta levegőjében. Hangoz-

tatta, hogy a magyarság és ennek munkása a kulturegyesület nem akar idegen ajku honfitársainktól semmit sem elvenni, hanem csak adni akar nekik. Adni a magyar kultúra tárházából s bármily csekély morzsa is legyen az, csak nyornek vele. Lelkes eljenzés és taps követte dr. Vinczehidy Ernő szavait, amelynek lecsillapítással következtek az estély műsorának egyes számai.

Elsőnek Rósa Gézáné urnő lépett az emelvényre s művészi előadással elszavalta Vörösmarty Mihálynak „A hős sirja” című költeményét, amelyet a község zajos tapsokkal honorált.

Utána Joannovics Mila kisasszony és Pataj Béla zongorán előadták Kéler Béla Csokonai-nyitányát. A szabatosan és lendületesen előadott zongoraszám színtén nagy tetszést keltett s az előadókat élénken megtapsolták.

Most Knyaskó Lajos nagybecskerek-i felső kereskedelmi iskolai igazgató, az Arany János-társaság tagja következett, aki Csokonai Vitéz Mihály költeményét méltatta nagy tudással, színesen és vonzóan, az irodalomról és művészetéről szóló érdekes fejtegetéssel vezetve be előadását, amelynek ezt a részét lapunk mai tárcájában közöljük.

Nagyban emelte előadását két bájos leánykának, Luxeder Erzsike és Mittelmann Irma kisasszonyoknak kedves szavai, akik Csokonainak két szép költeményét szavalták el élénk tetszés mellett.

Knyaskó Lajos kiváló előadását a község mindvégig feszült figyelemmel hallgatta s a kitűnő előadót a község percekig tartó tapsokkal jutalmazta.

Nagy tetszést keltett ezután Berohn Gyuláné urnő éneke, aki Kacsóknak „Rákóczi meglérése” és Kontinak egy románcát énekelte igen szépen. Művészi énekét lelkes elismeréssel méltányolta a község.

Utolsóként Somfai János szerkesztő, az Arany János társaság tagja került sorra.

Az író „Mese” című novelláját és „Kezdet és vég” című verses harcolatát olvasta föl rendkívül tetszés mellett.

Ezzel az estély műsora kimerült, mire a község vacsorához ült, majd reggelig tartó tánc következett, amelyhez az óbecsei Csámpai Jóska kiténő zenekara szolgáltatta a zenét.

Amidőn konstatalhatni, hogy az estély valószínűleg sokáig emlékezetes marad a törökbecsieknek, a legteljesebb elismeréssel kell megemlékeznünk Pataj Béla kir. aljásbíróról, valamint Csávossy Ignác főszolgabíróról, akiknek igazán faredtséget nem ismerő lelkes munkája a helybeli rendezők buzgalomával együttesen hozta meg a Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület első kulturesztélyének nagy sikerét.

Az estélynek kiváló erkölcsi sikerén kívül szép anyagi eredménye is volt, amennyiben a

tiszta jövedelem 156 korona 53 fillér volt, a melyet a derék törökbecsiek, bár a felerészüket illette volna, egészben átengedték a Nagybecskereken létesítendő múzeum javára. Az estély jövedelméhez a következők járultak felajánlásaikkal: Dr. Vinczehidy Ernő 8 kor., dr. Csávossy Ignác, dr. Weliacha Károly, Breitkopf Kálmán 6—8 kor., özv. Pulay Romanné, dr. Davidovics Bogdán, dr. Pivniczky János 4—4 korona, Rankovics István, Bánlaky András, Kónya József 3—3 korona, Wattay Dezső, Firityházy Mihály, Kiszeliczky Mita, Schlesinger Géza, Ohler Károly, Zsivko István 2—2 kor. és Berohn Gyula 1 korona.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva minden nap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 1. Kulturesztély.

Február 10. Közig. biz. ülés.

Február 29. Nyomdász jux-estély.

Karnevál.

A csillogó fehér téllal beköszöntött az idei hosszú farsang. Azonban a farsang pajzán hercege még nem tett látogatást sehol, mert egy Carnevál herceg unja a sablonos, frakkos, mersv s az unalomtól megbénított „bálokat”, ahol a mondva csinált jókedv hivalkodva vetélkedik a táncosok koravén fonyadt ajkairól nehezen kinyögött bókokkal.

Nem ez az ő hazája, nem ebben a levegőben érzi magát jól.

Meleg, jókedvű, mulató, az életet élvezni tudó vidám emberek mulatsága után vágyik, kik ha mulatnak, félrevezetik az élet ezer gondját s szívük egész melegével átengedik magukat ennek az élvezetnek, amit a tánc, bohóság, jókedv és mámor nyújt.

A nagybecskerek-i jótékony nőgyűlet által az idén február hó 15-én rendezendő jelmez-es álarcos bálja lesz az az otthon, ahol a nagyigényű Carnevál herceg méltó otthonra fog találni.

Már maga az álarcos bál hire sejtelmes bizsergésbe hozza városunk népét s méltán, mert a buzgó rendezőség élén álló dr. Mihálovits Ödön urnő s a nőgyűlet tagjai összeesküdtek az unalom, sablon és a smok ellen s Carnevál herceget egy oly telivér álarcos bohém bállal lepik meg, hogy büszkén fogja majd elmesélni nizzai kollégájának, amidőn a farsang végén a jól megérdemelt pihenőre térnek, hogy nemcsak a Riviera bohém népe, hanem a szokásaiban kissé büszke s a nehezen simuló magyar is a legbensőbb szeretettel és hódolattal fogadja.

Örömmel várjuk Carnevál herceget s szívesen hódolunk neki, mert kegye jókedvet, örömet, vigaszt áraszt, amire bizony mindannyiunknak szükségünk van ebben az egyhangu világban.

B-y —.

A szerbek vizkeresztje. Görög keleti szerb polgártársaink tegnap ülték meg a szokásos fénytel és ceremóniákkal vizkereszt napját. Ez alkalommal délelőtt fél 10 órakor a belvárosi görög keleti templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyet Sztrajit György esperes mondott diszes segédlettel. Az istentisztelet alatt, a melyre a templom szorongásig megtelt az áhitatos hívőkkel, a kóruson a szerb egyházi énekkar énekelt. A mise után a kedvezőtlen időjárás dacára is, fényes körmenet vonult a nagyhidhoz, hol a felállított jégkeresztet és a rögtönzött ol-tár előtt a vízszentelés aktusa folyt le. A külső pompát nagyban emelte a 29-ik gyalogezred kirendelt diszszázada, melynek puskalövésai egybeolvadtak a harangok zugásával s a tarackok durranásával. A diszszázadot Kasztner Rezső százados vezényelte.

Keresztelő szent János ünnepe. Görög keleti szerb polgártársaink ma ünneplik keresztelő szent János emlékét. Ez alkalommal mindkét gör. keleti templomban rendes ünnepi misék voltak. Ennek a napnak egyébként az a jelentősége is van, hogy nagyon sok szerb család, ahol János (Jóco) van a háznál, védszentjét ünnepli ezen a napon.

belemélyedéssel foglalkozunk egy ilyen divatját mult régi poeta, mondjuk a Cs. V. M. írásaival?

Hát csakugyan olyan jók, okosak, tökéletesek és gazdagok vagyunk, hogy a régi magyar irodalom értékes kincsei manapság csak az iskolapadokban szorongó ifjak megnyomortására alkalmasak, mert megújodott a világ, átalakult a korszellem, felfogás, izlés s ami régi, annak nincsen se kelete, se becsülete?

És ha a világirodalom horizontjának távlatában ami régi magyar íróink nem is oly örök fényt árasztó napok, mint Homérosz, Shakespeare, Dante: vajjon jogunk van-e és helyese-e szerényebb fényességgel világító csillagainktól kicsinyléssel fordulni el, s igazságos-e, ha a virágos partok között bujkáló csermelyre szánakozással tekintünk, mert sekély hullámain nem ringanak hatalmas hajóóriások?

Balga az, aki a szerény fényt árasztó gyertya-világot kioltja és inkább a sötétségben botorkál, vagy fényes, de nekünk idegen napokat tud csak bálványozni.

Azaz legyünk tárgyilagosak. Az irodalom történetét az tanítja, hogy pl. Cs. V. M. a nemzet szellemi fejlődésének elsődrendű művelője volt; itéletünk azt igazolja, hogy zsenije nagy időkre szóló igaz érték. A hiba itt egyszerűen alighanem abban gyökerezik, hogy a közönység helyes itélete, izlése alaposan megtévelyedett s közömbössé vált a lettint idők nagyságai iránt, mert mértékben felül bele vagyunk gabalyodva az idegeni, kozmopolita irodalom izgató, idegnyesztő légkörébe, raffiniált művészzel kieszelt csábító formáiba s sajnos, nem igen vesszük már észre, hogy irodalmunkban lassanként veszendőbe megy a nemzeti érzés, a nemzeti lélek, a nemzeti felfogás. Másrészt pedig talántán abban is, hogy ma, mikor az érvényesülésért törtető ködös problémákkal vesződő törpe óriások apró pénzre felváltható talentuma az értékmérő: a Cs. nevét nem jegyzik a jól szervezett irodalmi börzék árfolyamjegyzékain.

Különb is költő és költészet? Minek tolatkodnak ezek a mi szürke világunkba, mely pozitív számítások alapján kalkulálja ki boldogulását s mely csak a kézzelfogható haszonért tud

lelkesedni és marakodni? Az anyagi siker a bálványkép, tapadjon bár hozzá vér, köny, vagy kétségbeesés. Első és fődolog nem szépen élni, hanem jól megélni, mert hiszen manapság az életért való erőfeszítés küzdelmeiben, a nagy gazdasági válságok idejében, a felszínre vetődő szociális problémák és összeütközések világ-háborújában, vajjon mi szükség van a rózsaszínű felhőkhöz alakuló ábrándokra, eszményekre, hitre, a lélek nemesebb ösztöneinek kielégítésére?

Lehet, sőt ugyanis van, hogy anyagelvis korunk életfelfogásának meg van a maga igazsága. És hiába is sopánkodunk, hogy e ridegen szánító felfogás, az élet ezernyi nyomorúsága, az ellentétes érdekek kiméltetlen tülekedése, durva kézzel szakgatja szőjjel a lelkeinket összekötő kapcsokat, elhervasztja szívünk minden nemes érzését és önkénytelenül önzökké gyur át mindannyiunkat. Nem vitatom, hogy a materiális felfogásnak megvan a maga, józanul értelmezendő jogosultsága. Bárgyuság lenne az előtt az elvitathatlan tény előtt behunyni szemünket, hogy azt a szédületes haladást, fejlődést s mondjuk egyoldalú tökéletesedést, melynek részesei vagyunk, az anyagi jólét fokozására irányuló forsírozott erőfeszítés teremtette meg.

Mert az már egyszer szent igazság, hogy szörnyen neki vagyunk tökéletesedve. De nyílt kérdés, vajjon ennyi tökéletesség közepette boldogabbak és megelégedettebbek vagyunk-e?

Nyílt kérdés marad, hogy éppen az anyagelviesség tulzott bálványozása közt nincse-e szükségünk nemesebb eszményekre, a költészet csodás erejére, mely áthidalja az anyagi és lelki szükségletek nagy ellentétét, mely megnyugtató, megvigasztal, kibékít s miként a megújuló tavasz a réteket és mezőket, behintni nyomorúságos életünk sivatagját virággal.

Egyelőre pedig nyugodjunk bele a természetnek abba a bölcs berendezésébe, hogy a fák nem nőhetnek az égig. Korunk életfelfogásának fel kell kapazkodnia a tetőpontra, hogy onnét lebukva, az emberiség egy szebb, egy tisztább életben keresse boldogságát. Kívánom, hogy még nekünk is részünk legyen ebben a renaissanceban.

— **A torontálvármegyei muzeum.** A torontálvármegyei muzeum ügye egyre nagyobb lépésekkel halad előre, úgy hogy alapos a remény, hogy a muzeum a legrövidebb idő alatt megvalósul. A muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége ugyanis most hivatalosan leküldte dr. Posta Béla kolozsvári egyetemi tanárt és Hüttl Dezső műépítőt, hogy a muzeum építése ügyében a vármegye alispánjával tárgyaljanak. A kiküldöttek Jankó Ágoston alispánnal megtekintették a „Munkács” épületét, a hová a vármegye a muzeumot tervezi. A kiküldöttek az épületet a muzeum számára való átalakításra teljesen megfelelőnek mondták s magukkal vitték a vármegye alispánja által készített építési terveket, amelyeknek alapján az építésre a további intézkedések a legrövidebb idő alatt megtörténnek.

— **A nagybecskereki tanonc-otthon köréből.** A nagybecskereki tanoncotthonban tegnap Dunai László felsőkereskedelmi iskolai tanár „Elektromos és mágneses tűnemények” cím alatt másfél órai előadást tartott. Az előadás sikerét fokozták a magyarázatokat kísérő sikerült kísérletek. A nagy számban megjelent ifjúság az előadót zajos éljenekkel és tapsokkal jutalmazta.

— **A szabad liceum előadása.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő szabad liceum tegnapi előadását Perl Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár tartotta. Érdekes és tanulságos előadásának tárgya volt: „A kémia a mindennapi életben”. A terem zsúfolásig tömve volt szép és előkelő közönséggel, amely szívesen hallgatta végig Perl tudományos előadását, melylyel a jelenvoltakat kimerítő részletességgel ismertette a kémia kiváló hasznosságával a mindennapi életben. Az előadott tárgyat érdekes kísérletekkel is illusztrálta s a közönség élénk tapsal és éljenzésekkel honorálta a jeles előadót.

— **Községi tisztújítások.** A vármegye központi járásában a következő községekben ejtették meg újabb az előjárósági választásokat.

Németeleméren. Lowieser Imre főszolgabíró elnöklésével: Biró Szalmann Miklós, albiró Kirschner Mihály, esküdtek: Gilyum János, Kovencz János, pénztárnok Grill János, közgyám Zollner János.

Szerbeleméren. Lowieser Imre főszolgabíró elnöklésével: Biró Momirov Rada, albiró Szubotin Száva, esküdtek: Mihajlov Zsiva, Lukity Márko, Szolarov Laza, Eremity Mladen, pénztárnok Sztankov Obrád, közgyám Kvaacsák Nándor.

Szerbaradácon. Tullies György tb. főszolgabíró elnöklésével: Biró Bojanits Rada, albiró Adamov Jova, esküdtek: Popov Emil, Jovanov Obrád, Tadin Nóva, Dankulov Döme, pénztárnok Nanin Laza.

Tótaradác. Tullies György tb. főszolgabíró elnöklésével: Biró Svetlik Ádám, albiró Csemann János, esküdtek: Nyemesok György, Csesznák Ádám, Krizsán Ádám, Hucok János, pénztárnok Maló Mátyás.

— **Halálozás.** A Délvidék tanítói karának egyik legtevékenyebb és legnépszerűbb tagjának haláláról vesszük a hír. Osztie András nyugalmazott módosi iskolaigazgató tegnap Gyertyámon, ahol rokonait látogatta, életének 63. évében szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Osztie András több mint négy évtizeden át működött a tanítói pályán és ebből 38 évet töltött Módos község iskolaügyeinek szolgálatában, melynek felvirágoztatása és magyarrá tétele körül elhervadhatlan érdemeket szerzett. A község intelligens társadalmában szintén vezérszerepet vitt Osztie András, amennyiben alig van a községnek olyan ága, amelyben ő ne vette volna ki a maga tevékeny részét. A „Délmagyarországi tanítói egyesület”-nek annak alapítása óta agilis tagja és az egyesületi érdekeknek mindenkor bátor szóvivője volt. Sokoldalú és sikeres tevékenységét felsőbb és legfelsőbb helyen is méltatták, amennyiben 1903-ban miniszteri elismerésben részesült a magyarosítás terén kifejtett érdemeiért, 1904-ben pedig ő felsége a koronás érdemkeresztrel tüntette ki negyven éves áldásos munkássága elismeréséül. Másfél évvel ezelőtt nyugalomba vonult és azóta kizárólag családjának szentelte életét. Halálát nejjén kívül négy fia, Osztie Andor hírlapíró, Temesvár levéltárosa, Osztie József nagyikindai főgimnáziumi tanár, Osztie Béla nagybecskereki áll. tanító és István szintén állami tanító gyászolja. Az elhunyt holttestét ma Módozsa szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

— **Tűzoltógyűlés.** A bégasszentgyörgyi tűzoltótestület tegnap tartotta rendes közgyűlését Orsó Gáspár jegyző elnöklése alatt. A közgyűlésen a torontálvármegyei tűzoltószövetség részéről jelen volt Szávits Sándor megyei tűzrendészeti felügyelő. A számadásokat jóvá hagyták s az 1908. évi költségvetést elfogadták. Miután Kaufmann István elköltözés folytán az elnöki állásról leköszönt, helyébe egyhangúlag Orsó Gáspár jegyzőt választották meg elnöknek. Paltzman Aladár elfoglaltsága miatt a parancsnoki állásról leköszönt, azzal, hogy a testületben tagnak megmarad és a járási tűzrendészeti teendőket, mint a becsteréki járás felügyelője, továbbra is végzi, helyette parancsnoknak Schönherer birót választották meg. Több jelentéktelen tárgy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

— **A Bauernverein mulatsága.** A nagybecskereki Bauernverein folyó hó 18-án, szombaton este tartotta meg az idei táncmulatságát a „Pest”-szálloda összes helyiségeiben. Az estélyen nagyszámu közönség vett részt, melynek sorában megjelent dr. Váraday Imre országgyűlési képviselő is. A mulatság úgy, mint a tavalyi, ezúttal is a lehető legfényesebben sikerült s a közönség a kora reggeli órákig a legjobb hangulatban mulatott.

— **Utóállítás.** A legutóbbi fősorozásról elmaradt hadkötelesek ma délelőtt 9 órakor kerültek sor alá a helybeli cs. és kir. Rezső-laktanyában. A sorozó-bizottság a következőképp alakult meg: polgári elnök dr. Farkas Vince megyei aljegyző, a hadsereg részéről pedig Meska Ferenc cs. és kir. alezredes elnökölt. Orvosok voltak: dr. Plechl Szilárd m. főorvos, dr. Misera József cs. és kir., dr. Zachariás János honvéd ezredorvos. Sor alá került ez alkalommal 25 hadköteles, akikből csak 10 vált be.

— **A nagyszentmiklósi polgári iskola latin tanszéke.** Évek óta húzódik a nagyszentmiklósi állami polg. iskola latinnyelvi tanszékének szervezése. Két éven át az e tanszékkel járó költségeket a község fedezte. Végre hosszas kérelmezés után átvette e terhet az állam, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a szóban forgó tanszék szükségességét belátva, azt az állampénztár terhére véglegesen szervezte s arra Deutschbauer Ignác tanárt kinevezte.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése.** —

Budapest, január 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén tovább folyt az ujonclétszám megállapításáról szóló javaslat általános vitája, amely ma sem nyert befejezést.

Justh Gyula elnök 10 óra után megnyitja az ülést, amelyen alig van jelen tíz képviselő. A kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Imre miniszterek vannak jelen.

Az elnöki előterjesztések során jelenti Justh, hogy Varga Károly szabadkai képviselő meghalt s indítványára a Ház jegyzőkönyvi részvétének ad kifejezést.

Hédervári Lehel a mentelmi bizottság jelentését terjeszti be több kisebb ügyről.

Ezután áttér a Ház az ujonclétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat általános vitájának folytatására.

Ma elsőnek Benedek János szólal föl, aki azt mondja, hogy ő a nevezetes 1904. nov. 18-ika óta nem beszélt, most azonban kötelességének tartja, hogy föl-szólaljon s tiltakozzik a kormány politikája ellen s az ellen a legmesszebb menő harcot jelenti be. Beszél a kiegyezés rosszaságáról, a házszabályrevízióról, miközben többszöri elnöki figyelmeztetésben részesül, hogy maradjon a tárgynál. Kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert szerinte a közös hadsereg német tisztjei üldözik a magyar katonákat. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben követeli a tisztikaució eltörlését, a párbaj megszüntetését a hadseregben, s hogy az altisztek a szükséges vizsgák letétele után tisztek lehessenek.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter tiltakozik Benedek vádjai ellen, nevezetesen, hogy a hadseregben üldöznék a magyar katonákat. Egyes eseteket

nem szabad általánosítani. Végül hangoztatja, hogy a hadseregben a tiszt és a legénység becsülete egyforma.

Benedek János röviden válaszol s egyes félreértett szavait igazítja helyre.

Pető Sándor szintén nem fogadja el a javaslatot s kifogásolja, hogy a hadsereg külön állam legyen az államban. Végül állást foglal az ellen, hogy a katonák a szolgálaton kívül fegyvert viseljenek.

Ezzel az ülés 3 órakor véget ért.

A házszabályrevízió.

Budapest, január 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délután fog eldőlni a házszabályrevízió sorsa. Ugyanis ma délután lesz Justh Gyula Házelnöknel a koalíciós elnöki konferencia, amelyen véglegesen megszövegezik a módosítást. A tervezetet azután holnap délután 5 órakor terjesztik a pártközi konferencia elé.

A függetlenségi pártban tegnap este igen sokan voltak jelen s természetesen a házszabályrevízió képezte a beszéd tárgyát. A pártban az az általános óhaj nyilvánul, hogy a katonai kérdések kivétessenek a házszabályok korlátozó intézkedései alól. A képviselők Kossuth Ferencet is nyilatkozásra bírták, aki kijelentette, hogy ő már részben magáévá tette pártjának álláspontját.

A képviselőház folyosóján Justh Gyulát is faggadták a revízió dolgában, de ő kijelentette, hogy nem nyilatkozhatik. Azt mondhatja, — szölt — hogy a revízió keresztülmegy akár kikapcsolással, akár bekapcsolással. Az ülések tartamára nézve azt mondta, hogy sürgősség esetén az ülések reggel nyolc órakor kezdődőnek s tartanak délután öt óráig. Akkor két óras szünet lenne, majd este 7 órától kezdve tovább tartana az ülés akár reggelig.

Az adóhivatali tisztviselők a miniszterelnöknél.

Budapest, január 20. (A „Torontál” ered. táv.) Az adóhivatali tisztviselők országos kongresszusának mintegy 300 tagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a parlamentben Wekerle Sándor miniszterelnöknél Jankovich Marcell képviselő vezetésével. A küldöttség a státus és a fizetés rendezését kérte a kormányelnöktől, aki megígérte jóindulatát. Utána Justh Gyula házelnöknél tisztelgett a küldöttség, aki szintén megígérte támogatását.

A horvát miniszter lemondása.

Budapest, január 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A zágrábi „Obzor” című lap azt írja, hogy Josipovich Imre horvát miniszter legközelebb beadja lemondását. A lap már utódját is megnevezi, aki szerinte Vuchetich ujonnan kinevezett zágrábi főispán lenne. E horvát-szerb koalíciós származásu hirt persze csak fenn-tartással lehet venni.

Két halálozás.

Budapest, január 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dezasse Emil gróf főrendiházi tag ma 74 éves korában meghalt. Ugyancsak ma halt meg Hevesi Ödön, a pesti hazai első takarékpénztár vezérigazgatója is.

Határidő-üzel.

Budapest, január 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	25-58 —
Buza októberre 1908.)	21-32 —
Rozs (áprilisra 1908.)	22-28 —
Rozs (októberre 1908.)	18-40 —
Zab (áprilisra 1908.)	16-70 —
Tengeri (májusra 1908.)	14-16 —

Dr. Brájfer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

A Pesti hazai első takarékpénztár egyesülettel érdekközösségben álló

Zármérleg-

Vagyon.

Késpénz — — — — —	87716	13		
Girószámla követelés az osztrák-magyar banknál	51436	22		
Követelés a magy. kir. postatakarékpénztárnál	1664	42		
Követelés fővárosi pénzügyintézeteknél	9002	32		
Értékpapírok részletezés szerint	683075	40		
" függő kamatai	8345	12		
Előlegek értékpapírokra zálogvevők mellett	6725	30		
Szelvények — — — — —	58	30		
Fedezett folyószámlai követelések	67248	79		
Kamatkozó jelzálogkölcsonők	47072	31		
Törlesztéses jelzálogkölcsonők	481534	69		
Két bérház — — — — —	69000	—		
Intézeti törzsház — — — — —	209641	64		
4397 darab leszámított váltó *	7082896	12		
Leltár, butorok, felszerelés**	3410	—		
Az intézeti ösztöndíjalapítvány papirjai	6072	48		
Az igazgatósági és választmányi tagok letétei	45000	—		
A hivatalnokok biztosítékai	16600	—		
Órzesi letétek — — — — —	85789	38		
Az 1908. évet terhelő kifizetett kamat	22612	57		
Adósok — — — — —	800000	—		
Az átmeneti tételek egyenlege	6546	42	9791447	61
			9791447	61

*) ebből jelzáloggal fedezve 2,217.215 K. 98 f., kézzzáloggal fedezve 347.627 K. 19 f.

**) most teljes összegben leiratik.

Tartozik.

Nyereség- és

Betétek után fizetett kamatokért — — — — —			132729	10
Betéti kamatadóért — — — — —			13272	90
Egyéb adókért — — — — —			16364	92
A felügyelőbizottság és az ügyész állandó díjazásáért			3500	—
Jelenléti jegyekért — — — — —			2400	—
Hivatalnoki fizetésekért — — — — —			26837	92
Kegydíjakért — — — — —			1100	—
Lakásbérékért — — — — —			7283	34
Nyugdíjbiztosítási járulékokért — — — — —			1414	20
Az üzlet vitével járó költségeikért (posta, távirat, telefon, irodaszerek, üzleti könyvek, nyomtatványok, hirdetések, fűtés, világítás stb.)			7169	86
Egyéb költség (könyvtár, tagsági díjak, bélyeg stb.)			701	02
Adakozás jótékony és közérdeklőkre az év folyamán alatt			833	20
Idegen tőkék után fizetett kamat — — — — —	163336	45		
Ebből le az 1908. évre előre fizetett visszszámítolási kamat	22612	57	140723	88
Leírás ingatlanaink értékéből — — — — —			55	62
Veszteségleírás a váltótárczábanál — — — — —			1458	—
Veszteségleírás az értékpapirtárczábanál			5317	—
Nyereményegyenleg:				
Elővitel az előző évről — — — — —	925	18		
Folyó évi tiszta nyereség	143034	80	143959	98
			505120	94

A könyvelésért:

Az igaz-

Steinitzer Géza s. k., vezérigazgató.

Bäcker Béla s. k.

Menczer Lipót s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A felügyelő-

Grandjean Ede s. k., elnök.

Grünbaum Arnold s. k.

Tisztelt közgyűlés!

Mi alulírottak, mint a Torontálmegyei takaré- és hitelbank felügyelő-bizottsága tisztelettel jelentjük, hogy a kereskedését és az év folyamán gyakrabban megvizsgáltuk a bank pénztárait, iratait és könyveit és minden alkalommal a 1907. üzletéről felállított és az igazgatóság által elénkbe terjesztett zárószámadásokat beható vizsgálat tárgyává egyezőknek, a szigorúan megejtett főrovancsolás alkalmával pedig a mérleg vagyonrovatába beállított értékeket tényleg megvizsgáltuk. Az igazgatóságnak a tiszta nyereség hovatartozása iránt előterjesztett javaslatát magunkévá téve, annak elfogadását Mindezek alapján indítványozzuk, hogy az igazgatóság részére a felmentvényt megadni — és kérjük, hogy azt saját Kelt Nagybecskerekén, 1908. évi január hó 15-én.

Kiváló

A felügyelő-

Grandjean Ede s. k., elnök.

Grünbaum Arnold s. k.

Torontálmegyei takaré- és hitelbanknak 1907. évi zárószámadatai.

s z á m l a.

Teher.

Saját tőkénk:***										
Alaptőke 4000 drb teljesen befizetett részvény								800000		
Tartalékalap								749546		
Házértékcsökkentési tartalék								17641	64	
Osztaléktartalék								8000		1575187 64
Betétek:										
Takarékpénztári könyvecskékre								3014388	63	
Folyó számlán								110575	56	3124964 19
Fel nem vett osztalékok										1074 —
Intézeti ösztöndíj-alapítvány										8000 —
Tárczaváltók forgalomban:										
1588 drb az osztrák-magyar banknál								1115720	16	
407 drb más intézeteknél								2389195	64	3504915 80
Átmeneti kamat										122391 05
Átmeneti házbérjövdelem										1088 88
Átruházott törlesztéses kölcsönök										351118 31
Betéti kamatadó tartalék										6458 38
Jelenléti jegyek és tiszteletdíjak										4900 —
Letétek										130789 38
Óvadékok										16600 —
Egyedi (singularis) bankhitel										800000 —
Nyeremény egyenleg:										
Előírás az előző évről								925	18	
Folyó évi tiszta nyeresemény								143034	80	143959 98
										9791447 61

*** Az igazgatóság indítványainak elfogadásával 1,594.641 K. 64 fill.-re emelkednek.

veszteség-számla.

Követel.

Áthozat a múlt évről (adómentes)										925 18
Bérházak jövdeleme (adómentes)										12382 69
Értékpapírok kamatai (adómentes)										32895 93
Idegen pénzüzeteknél elhelyezett tőkék kamatai (70% adómentes)										743 45
Korábban leirt követelésekből befolyt										6400 35
Kamatok és jutalékok								572505	28	
Levonva az 1908. évet megillető átmeneti kamat								122391	05	450114 23
Egyéb jövdelemek										1659 11
										505120 94

Herzl Sándor s. k. aligazgató.

Grósz Géza s. k., aligazgató.

g a t ó s á g:

Dr. Mihálovits Ödön s. k.

Weisz Izidor s. k.

Winter J. Lipót s. k.

Nagybecskerek, 1908. évi január hó 15-én.

(99-11)

b i z o t t s á g:

Gyárfás Ödön s. k.

Mayer Rezső s. k.

kedelmi törvény és az alapszabályok határozmányainak megfelelően a lefolyt évben is figyelemmel kísértük az igazgatóság legnagyobb rendet konstatálhattuk.

téve, összehasonlítottuk azokat a könyvekkel és az elkészített részletes kimutatásokkal, melyeket mindenben pontosan meglevőknek találtuk, mihez képest helyesnek nyilvánítjuk a mérleget és az abban kitüntetett 143.959 K 98 f-nyi tiszta nyereséget. részünkről is ajánljuk.

működésünkre is kiterjeszteni méltóztassék.

tisztelettel

b i z o t t s á g:

Gyárfás Ödön s. k.

Mayer Rezső s. k.

Szeged–nagykikinda–nagybecskereki egyesült h. é. vasut.

Érvényes: 1907. évi október hó 1-étől.

Oda										Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza									
Szeged					Nagykikinda					Nagybecskerek					Szeged					Nagykikinda					Nagybecskerek				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Motorköcsi menetek			146.			Motorköcsi menetek			V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.									
4702	4704	4706	4714	4708	4710	4716	4707	4709	4715	4713	4705	4703	4701	4702	4704	4706	4714	4708	4710	4716									
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III. osztály			II-III. osztály			I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.									
645	1010	940	—	225	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	115	—	630	—	715	—	—	—	—									
1020	1220	1133	—	422	—	500	ind.	Kecskemét (136)	—	—	—	1121	—	425	821	406	—	—	—	—									
1020	1220	1146	—	451	—	555	ind.	Kis-Kun-Félegyháza (136)	—	—	—	1054	—	420	717	323	—	—	—	—									
1222	—	1115	—	558	—	820	ind.	Szeged-Rókus (145)	—	256	627	1030	—	345	—	242	—	—	—	—									
155	1251	—	332	510	940	604	ind.	Szeged (136 145)	714	1247	549	915	—	255	1232	—	—	—	—	—									
158	1256	—	337	515	945	608	ind.	Uj-Szeged	710	1242	544	911	—	251	1228	—	—	—	—	—									
206	103	—	344	523	1000	616	érk.	Szöreg (136)	700	1214	535	901	—	243	1220	—	—	—	—	—									
213	105	—	347	524	1006	617	ind.	Szöreg	659	1233	532	854	—	241	1219	—	—	—	—	—									
218	114	—	357	532	1012	624	↑	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	652	1225	525	845	—	233	1211	—	—	—	—	—									
227	119	—	403	537	1019	629	↓	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	646	1220	520	836	—	228	1205	—	—	—	—	—									
234	127	—	412	545	1028	636	↓	*Gyála	639	1214	513	829	—	221	1157	—	—	—	—	—									
243	135	—	425	552	1044	643	↓	*Szerb-Keresztur	632	1208	507	820	—	213	1149	—	—	—	—	—									
253	145	—	436	602	1057	653	↓	*Kupuszina (r. h.)	621	1158	456	808	—	203	1138	—	—	—	—	—									
312	202	—	501	619	1105	710	↓	Törökkanizsa	612	1150	447	759	—	155	1130	—	—	—	—	—									
321	216	—	518	634	—	724	↓	Szanád	550	1129	425	733	—	132	1110	—	—	—	—	—									
322	225	—	529	—	—	733	érk.	Csóka	540	1120	416	721	—	121	1059	—	—	—	—	—									
335	238	—	600	657	—	751	ind.	Csóka	539	—	415	711	—	120	1057	—	—	—	—	—									
349	252	—	624	711	—	807	↑	Tisza-Szt.-Miklós	527	—	403	657	—	107	1044	—	—	—	—	—									
403	306	—	640	725	—	822	↓	Pádé	512	—	348	639	—	1252	1029	—	—	—	—	—									
415	319	—	700	737	—	834	↓	*Esztermajor	457	—	333	616	—	1236	1013	—	—	—	—	—									
425	329	—	711	747	—	844	érk.	Bocsár	445	—	321	602	—	1225	1001	—	—	—	—	—									
—	—	—	—	—	—	—	érk.	Karlova	435	—	308	549	—	1213	949	—	—	—	—	—									
V.v. 4712	—	—	—	—	—	—	érk.	Nagykikinda (147)	350	—	280	350	—	1110	923	—	—	—	—	—									
610	409	—	1021	850	—	554	ind.	Nagykikinda (147)	—	—	409	—	841	109	1031	—	—	—	—	—									
350	220	718	—	657	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
444	344	757	—	755	—	—	ind.	Karlova (147)	—	—	253	—	754	1158	923	—	—	—	—	—									
455	354	807	—	804	—	—	↑	Beodra	—	—	245	—	745	1149	913	—	—	—	—	—									
505	404	817	—	812	—	—	↑	*Vinczeér	—	—	236	—	735	1139	901	—	—	—	—	—									
550	425	840	—	843	—	—	↑	Török-Becse-Aracs	—	—	215	—	715	1119	838	—	—	—	—	—									
610	443	858	—	901	—	—	↑	Kumán	—	—	148	—	657	1101	754	—	—	—	—	—									
639	502	917	—	916	—	—	↑	Melencze	—	—	134	—	643	1047	735	—	—	—	—	—									
701	518	933	—	932	—	—	↑	Elemér	—	—	116	—	622	1026	708	—	—	—	—	—									
718	533	948	—	947	—	—	érk.	Nagybecskerek	—	—	100	—	607	1010	645	—	—	—	—	—									
1209	1041	—	—	—	—	—	érk.	Pancsova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
—	—	—	—	—	—	—	érk.	Szécsány (148)	—	—	—	—	—	810	—	125	—	—	—	—									

Oda										Nagykikinda—Karlova.										Vissza									
Nagykikinda					Karlova					Nagykikinda					Karlova					Nagykikinda					Karlova				
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.									
4812	4808	4802	4804	4806	4810	4811	4801	4803	4805	4807	4809	4811	4812	4808	4802	4804	4806	4810	4811	4812									
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.									
645	1010	—	940	225	830	—	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	115710	680	—	715	—	—	—	—	—	—	—									
753	—	445	985	123	355	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (136)	813	—	285	900	604	—	—	—	—	—	—	—									
351	700	1100	230	713	428	—	ind.	Nagykikinda (136)	610	841	109	825	409	1031	—	—	—	—	—	—									
414	722	1120	250	733	448	—	ind.	*Válom	544	821	1243	805	349	1038	—	—	—	—	—	—									
430	737	1134	304	747	502	—	érk.	Karlova (146)	526	806	1225	750	334	953	—	—	—	—	—	—									

HIRDETÉSEK

felvételnek a

„TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

106/1608. sz.

103-3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálmegyei csenei járáshoz tartozó Németh községben ujonan rendszeresített szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket folyó évi február hó 15-éig hivatalomnál nyújtsák be.

A szülésznő javadalmazása: 1. a községi pénztárból utólagos havi részletekben fizetendő 150 korona évi fizetés; 1. minden szülésnél közreműködésért 2 korona, melyért a gyermekágyast 8 napig gondozni tartozik.

Hatóságilag igazolt szegények gondozásáért, illetve szülésnél közreműködésért díjat nem számíthat.

Csene, 1908. évi január hó 16.

Sztojanovics,
tb. főszolgabíró.

1123/1907. hig. szám.

Dinyás község előljáróságától.

Hirdetés.

Dinyás község tulajdonát képező vadászati jog

1908. évi február hó 3-án d. e. 8 órakor Dinyás község tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek, az árverés jóváhagyásától számított 6 (hat) évre bérbe fog adni.

A kikiáltási ár évenkénti haszonbér gyanánt 62 korona, melynek 10%-a bánatpénz fejében leteendő. Az önálló vadászterületek érintetlenek.

Bérlő tartozik a bérléssel való kimozdíthatás terhe alatt a vadállomány védelméről gondoskodni.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Dinyás, 1908. évi január 16.

104-3.1

Községelőljáróság.

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

52-x.4

Rámpás

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből

Líterje 36 krajcár.

Líterje 36 krajcár.

kapható Zápolya-utca 1. a nüzemesternél.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

Különbejáratu butorozott szoba

— előszobával — február hó 1-ével

Nádor-utca 821. sz. a. kiadó.

(105-2.1)

Teljesen elkülönített butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó. Deák Ferenc-utca 7.

27-x.7

Angol antracit, salon-köszén,

coaks, faszén, kovács-köszén, mindennemű elsörendű tűzifa, deszkák, gerendák, tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró kapható:

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

Irodai telefonszám 35.

28-18.6

Fatelepek telefonszám 89.

Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

Elveszett

egy fekete-szürke „Violám” névre hallgató

agár.

Megtalálóját kérem alulírottat értesíteni.

106-2.1

Dr. Magyar Károly.

Alkalmi ajándék!

Művészes kivitelű olajfestmények.

Bácskay Imre fővárosi festőművész remek olajfestmény-gyűjteménye f. évi jan.

hó 23-án d. e. 9 órakor a Hunyady-(fő-)utca 44. sz. alatti üzlethelyiségben birói uton készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el, fognak adni.

94-4.3

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek
Ganz és Tsa r. t. motorai, malomberendezései és gőzekéinek
Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legújabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárokra.

— Javítások, öntvények gyorsan és olcsón elkészítetnek. —

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minőségben.

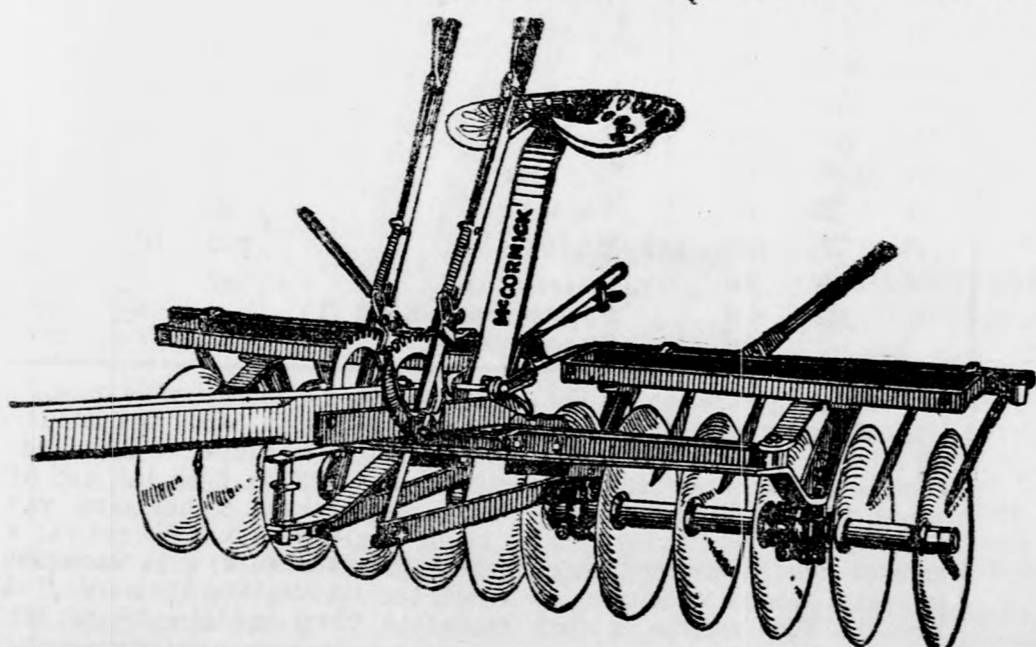
Iroda: Telefon 106.

Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde

Braun és Prandell.

15-15.4

Torontáli h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasut menetrendje.

Érvényes 1907. évi október hó 1-től.

Oda.				Zombolya—Nagy-Becskerek.				Vissza.				Oda.				Nagy-Becskerek—Pancsova-Józsefváros.				Vissza.			
V-v.	Sz-v.	V-v.		Sz-v.	Sz-v.	V-v.	V-v.	Sz-v.	Sz-v.	V-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.	Sz-v.		Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.		
6018.	6002/1	6012/II		6004.	6007.	6016.	6014.	6206.	6212.	6202.		6201.	6211.										
I-III. osztály				1.				I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály							
	645	1010	940	ind.	Budapest-ny.-pályaudvar	érk.	715									ind.	Budapest-nyug.-pályaudv. (8.)	érk.	715				
	205	1246	1246	ind.	Szeged	érk.	954	1240								ind.	Szeged (8.)	érk.	1232				
		122	122	ind.	Temesvár-Józsefváros	érk.	817									ind.	Nagy-Kikinda (9. 8.)	érk.	1031				
	506	241	241	ind.	Zombolya (7.)	érk.	641									ind.	Nagy-Becskerek (8. 1.)	érk.	540				
	512	248	248	érk.	Uj-Zombolya (7.)	ind.	634									érk.	N.-Becskerek-Bp. (1. 7.)	ind.	535				
	514	258	258	ind.	Uj-Zombolya (7.)	érk.	633									ind.	N.-Becskerek-Bp. (1. 7.)	érk.	827	516			
	528	309	309		Klári		620									↓	*N.-Becskerek-Gyártelep		818	507			
	527	318	318		Kécsa		611									érk.	Sándorudvar (1.)	ind.	809	458			
	544	326	326		*Kuriácska.		603									ind.	Szécsány (1.)	érk.	620				
	600	345	345		Csene		554									ind.	Sándorudvar (1.)	érk.	808	443			
	613	400	400		Torontál-Ujvár		520									↓	Écska-Zsigmondfalva		757	432			
	624	414	414		Oregfalva		504									↓	Tomasovác		732	400			
	632	423	423		Ó-Telek		451									↓	Torontál-Ozora		712	336			
	648	487	487		Jánosföld		440									érk.	Antalfalva (5.)	ind.	651	314			
	658	458	458		Párdány		426									ind.	Szamos (5.)	érk.	412				
	710	511	511		↓	Pény		412								ind.	Antalfalva (5.)	érk.	649	304			
	721	523	523		érk.	Módos (6.)	ind.	400								↓	Torontál-Vásárhely		639	254			
		905	905		érk.	Temesvár-Józsefváros (6.)	ind.	724	6013							↓	Czrepája		615	230			
	433	785	540		ind.	Módos (6.)	érk.	514	844	135						↓	Ferenzhalom		559	215			
	454	764	601		érk.	Szécsány (4. 3.)	ind.	455	820	114						↓	*Torontál-Almás		548	204			
	803		215		ind.	Versecz (3.)	érk.	803	605							↓	Pancsova-Józsefváros		535	150			
		505	215		ind.	Alibunár (4.)	érk.	1030								↓	↓	Beágazás Révaujfalva felől		520	135		
	505	802	640		ind.	Szécsány (4. 3.)	érk.	447		108						↓	érk.	Pancsova	ind.	510	125		
	520	816	657		↓	Szárca		434		1254													
	531	826	708		↓	*Lajosmájor		423		1240													
	541	836	718		↓	*Pusztá-Kenderes		413		1230													
	556	845	729		↓	Lázárföld		405		1222													
	609	857	742		érk.	Sándorudvar (2.)	ind.	352		1159													
	610	900	745		ind.	Sándorudvar (2.)	érk.	351		1158													
	620	909	755		ind.	*Nagy-Becskerek-Gytelep	ind.	342		1148													
	630	918	805		érk.	N.-Becskerek-Bpart (7. 2.)	ind.	333		1138													
		928			ind.	N.-Becskerek-Bpart (7. 2.)	érk.																
		933			érk.	Nagy-Becskerek (8. 2.)	ind.																
		255			érk.	Szeged (8.)	ind.																
		630			érk.	Budapest-ny. p. u. (8.)	ind.																
		640			érk.	Nagy-Kikinda (8. 9.)	ind.																

Oda.				Szécsány—Alibunár.				Vissza.			
Sz-v.*	Sz-v.	V-v.		V-v.	Sz-v.*			Sz-v.	V-v.	Sz-v.*	
6404.	6402	6412.		6411.	6401.						
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
este	323	323		ind.	Nagy-Becskerek-Bpart (1.)	érk.	715				
	508	508		"	Zombolya (1.)	"	944				
609	500	810		ind.	Szécsány (1. 3.)	érk.	608	653			
617	508	819		érk.	Csott (3.)	ind.	559	643			
	505			ind.	Versecz (3.)	érk.	942				
620	509	820		ind.	Csott (3.)	érk.	558	642			
628	517	828		↓	*Bóka megállóhely		549	633			
645	533	846		↓	Jarkovác		538	615			
700	547	901		érk.	Szamos (5.)	ind.	520	600			
	647			"	Antalfalva (5.)	"	330				
708		909		ind.	Szamos (5.)	érk.	512	545			
728		925		↓	Dobricza		459	532			
732		934		↓	Ferdinándfalva		451	524			
745		947		↓	Iláncsa		438	512			
757		959		↓	Kevi-Szöllős		427	501			
816		1023		↓	Uj-Alibunár		412	445			
823		1030		érk.	Alibunár	ind.	408	440			
este		1280		érk.	Temes-Kubin	ind.					

Keskenyvágányú vonal.

Oda.				Zombolya—Nagy-Becskerek-Bégapart.				Vissza.			
T.v.sz.sz.	Vegyes-vonat			Vegyes-vonat	T.v.sz.sz.						
5968.	5912.	5914.		5911.	5913.	5967.	5967.				
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
	6010/II	815		ind.	Budapest ny. pályaudvar	érk.	125	710	715		
	200	1146		ind.	Szeged	érk.	954	1240	1252		
		153		"	Temesvár-Józsefváros	"					
	423	300		ind.	Zombolya (1.)	érk.	808	933			
	431	308		érk.	Uj-Zombolya (1.)	ind.	755	925			
	432	311		ind.	Uj-Zombolya (1.)	érk.	750	920			
	449	328		↓	*Juliamajor		733	903			
	457	336		↓	Német-Czernya		726	866			
	514	358		↓	*Leonamajor		708	838			
	521	400		↓	*Karolinamajor		701	831			
	534	413		↓	Magyar-Czernya		655	825			
	550	429		↓	*Jánosmajor		631	801			
	559	438		↓	*Pálmajor		622	792			
225	620	459		↓	Császtelek		611	741	167		
241	636	516		↓	Ittvarnok-Rogendorf		546	716	142		
258	663	584		↓	Béga-Szent-György		529	659	125		
308	702	543		↓	*Katalinfalva megállóhely		519	647	115		
320	716	556		↓	Katalinfalva		514	642	109		
338	738	616		↓	Klekk		449	618	1247		
343	737	620		↓	*Klekk megállóhely		444	611	1242		
401	765	638		↓	Nagy-Becskerek-Vámbás		427	554	1224		
407	801	644		↓	Temesvári-utca		421	548	1218		
413	807	650		↓	Korona-szálloda	meg-	415	542	1212		
418	812	655		↓	Ferenz-József-tér	álló-	410	537	1207		
424	818	701		↓	Német-utca	helyek	404	531	1201		
429	828	705		érk.	N.-Becskerek-Bpart (1. 2.)	ind.	358	525	1155		

Oda.				Szécsány—Versecz.				Vissza.			
Sz-v.	Sz-v.*	Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.	Sz-v.	V-v.
6304.	6302.	6306.	6312.	6301.	6311.	6303.					
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
reggel		323	456	ind.	Nbecskerek-Bpart(1)	érk.	918	827			
		241	241	"	Zombolya (1.)	"	1030	944			
		250	250	"	Alibunár (4.)	"					
845	530	801	645	ind.	Szécsány (1. 4.)	érk.	730	524	627		
853	538	809	654	érk.	Csott (4.)	ind.	722	515	619		
854	539	810	655	ind.	Csott (4.)	érk.	721	514	618		
901	546	817	703	érk.	Bóka	ind.					